

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Tuklaty, okres Kolín

Tuklaty 158, 250 82 Úvaly

Identifikátor: 600 045 005

Termín konání orientační inspekce: 19. - 20. únor 2002

Čj.	031 39/02-1030
Signatura	oclav105

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Kapacita účelové budovy dvoutrídni mateřské školy (dále v textu MŠ) není dlouhodobě plně využita. V předškolním zařízení pro 60 dětí funguje od roku 1996 pouze jedna třída. V letošním školním roce je do MŠ přihlášeno celkem devatenáct dětí ve věku od dvou do sedmi let, čtrnáct z nich dochází pravidelně a pět nepravidelně (5 dnů v měsíci).

Zřizovatelem a provozovatelem MŠ je Obec Tuklaty.

Ředitelka působí v MŠ druhý školní rok, do funkce byla jmenována 1. srpna 2000. Učitelka důchodkyně pracuje na zkrácený úvazek 0,6.

Předchozí inspekce byla provedena v březnu 1997.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené a spontánní činnosti

Základ pro plánování spontánních a řízených činností tvoří metodická publikace *Jak plánovat a efektivně pracovat s předškolními dětmi* (A. Držalová, Pedagogické centrum Plzeň), kterou učitelky přijaly jako uzavřený dokument. S výchovně vzdělávacími cíli, které jsou strukturovány do měsíčních tematických celků, nepracují výběrově, zařazují je postupně bez přihlednutí ke zkušenostem dětí i možnostem zařízení. Návrh prostředků - činností a příležitostí, kterými budou cíle naplňovány zcela chybí. Plány nezahrnují nabídku všech aktivit, které v MŠ po celý den probíhají. Uplatnění jednotlivých výchovných složek je rovnoměrné, jejich vzájemné propojení na základě přirozených logických souvislostí není dostatečně zohledněno.

Z přímé kontroly výchovně vzdělávací činnosti a pedagogické dokumentace vyplývá, že plánování výchovně vzdělávací činnosti nemá jasný řád a systém.

Složení pedagogického kolektivu je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré. Ředitelka působí v předškolní výchově 15 let, učitelka déle než 35 let. Obě pedagogické pracovnice do místa svého pracoviště denně dojíždějí, ředitelka ze vzdálenosti 30 kilometrů.

Ve vztahu k celkovému počtu dětí a charakteru výchovně vzdělávacího programu jsou prostorové podmínky MŠ velmi dobré. Vnitřní uspořádání je plně funkční, zařízení třídy a herny motivuje děti ke spontánní hře a zájmovým aktivitám. Koutky pro námětové hry s volně přístupnými hračkami podporují samostatné rozhodování dětí, spontánní volbu činnosti podle zájmu. Sortiment hraček odpovídá věkovému složení dětí, jejich aktuální množství je limitováno hranicí potřeby. Pro plnění výchovně vzdělávacích cílů mají učitelky k dispozici základní audiotechniku. Didaktické pomůcky nejsou inovovány. Vybavení třídy umožňuje operativní využívání pomůcek a potřeb samotnými dětmi, nabízený výtvarný, pracovní a ostatní rukodělný materiál má z hlediska kvality i množství podprůměrnou úroveň. Finanční prostředky poskytované zřizovatelem na nákup spotřebního materiálu, hraček a pomůcek jsou značně omezené.

V průběhu spontánních a řízených činností byly didaktická technika, pomůcky a výtvarný materiál účelně využity.

Skladba činností odpovídá biorytmu předškolních dětí. Denní režim má spíše variabilní charakter s dostatečným prostorem pro spontánní aktivity, z hlediska vyváženosti výchovného programu je promyšleně organizován.

V době kontroly byly respektovány doporučené intervaly mezi podávanými jídly (cca tři hodiny). Stolování nemělo z hlediska rozvíjení společenských návyků požadovanou úroveň.

Ubrusy na stolech byly potrhané, děti neměly k dispozici ubrousky. Pitný režim nefungoval přirozeně, nápoj je umístěn v přípravné kuchyňce mimo dohled i dosah dětí.

Celková úprava a čistota interiéru MŠ je kvalitativně velmi dobrá.

Nabídka a prostor pro realizaci spontánních činností byly dostatečné, dominantní úlohu hry učitelka plně respektovala. Do herních situací vstupovala citlivě, nenásilně koordinovala její průběh. V souběhu se spontánními aktivitami probíhala výtvarná a pracovní činnost. Učitelka respektovala samostatnou volbu dětí při výběru aktivit, do kterých se zapojily. Přechod mezi spontánní a řízenou činností byl celkem plynulý.

Sledovaná ranní cvičení byla správně metodicky sestavena, hudba i účelné pomůcky podporovaly zájem a aktivitu dětí při cvičení. Převládalo činnostní učení s větším důrazem na výkon než prožitek. Děti neměly dostatečně odložený oděv (zástěrky, sukně), tím byl zdravotní význam cvičení nižší.

Při výtvarné činnosti byla respektována zásada přiměřenosti ve vztahu ke stanovenému cíli, využitým prostředkům, době trvání a věkovému složení skupiny. Zvolený didaktický postup směřoval k naplnění cíle, odpovídal skutečným schopnostem dětí. V průběhu činnosti učitelka dostatečně využila individuální vedení dětí bez omezování jejich spontaneity a tvořivosti. Děti pracovaly přirozeným tempem. Částečné nedostatky byly zjištěny v materiální přípravě (sortiment a kvalita barev, hadříky). V integrované literární a výtvarné činnosti převažovaly slovní instrukce a výklad učitelky nad aktivními projevy dětí, prožitkové učení nebylo v podstatě využito. Ve všech případech převládala frontální organizace.

Účinná vstupní motivace byla v průběhu činnosti využívána minimálně, chyběla zpětná vazba a tím i podpora sebevědomí a schopností dětí. Převládal formativní způsob hodnocení s adresnou pochvalou a povzbuzením.

Děti se chovaly přirozeně, měly příležitost k volnému projevu a vystupovaly jako plnoprávný subjekt. Při interakci v dětském kolektivu se vyskytly konflikty. Jejich řešení, a tím i rozvíjení pozitivních vztahů ve skupině, nebyla ze strany pedagogů věnována dostatečná pozornost. Pro chování a jednání chybí pevná pravidla i důsledný přístup, který by vedl k jejich dodržování. Nižší úroveň ve vzájemných vztazích dětí byla zaznamenána při společných činnostech vyžadujících uplatnění dohody a spolupráce i ve vztahu k prostředí a hračkám.

Při komunikaci ve skupině i s dospělými podporovaly učitelky otevřenost a řečovou aktivitu dětí. Pravidla komunikace nemají děti osvojeny na odpovídající úrovni, většina nezvládá schopnost přizpůsobit se průběhu rozhovoru a vyslechnout druhé.

Úklid hraček, přípravu stolování, hygienu, svlékání, oblékání a uložení oděvu děti ovládají na úrovni odpovídající jejich věkovým schopnostem.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

V oblasti plánování byla zjištěna citelně slabá místa. Materiální podmínky pro výchovně vzdělávací práci mají průměrnou úroveň. Personální situace je ve vztahu k odborné a pedagogické způsobilosti učitelek velmi dobrá. Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny průměrně. Ve sledovaných spontánních a řízených činnostech byla pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze, organizace, formy a metody výchovně vzdělávací činnosti nebyly z hlediska aktivního přístupu dětí a rozvíjení jejich kompetencí dostatečně účinné a plně podporující. Motivace spolu s hodnocením jsou kvalitativně spíše nadprůměrné, komunikace a interakce jsou hodnoceny průměrně.

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je celkově průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepce činnosti, kterou ředitelka předložila, obsahuje obecně formulované cíle výchovně vzdělávací práce MŠ. Koncepce nevychází z analýzy předchozího období, postihuje pouze oblast výchovy a vzdělávání. Krátkodobé dílčí plány materiálního rozvoje, kontrolní činnosti a pedagogických porad částečně navazují na koncepční záměry, jsou zpracovány bez adresné odpovědnosti a termínů plnění. Z celkového hodnocení kvality výchovně vzdělávací práce vyplývá, že část stanovených cílů je pouze deklarována bez důsledného prosazování realizace. Vyhodnocování plánovaných záměrů nebylo doloženo.

Organizování

Všechna práva i povinnosti vyplývající z vedoucí funkce vykonává ředitelka. Základní pravidla organizování pro rodiče i zaměstnance jsou uvedena v řádu MŠ, který je zveřejněn ve vstupních prostorách. Ustanovení řádu neodporují požadavkům vyhlášky o mateřských školách. Řád vymezuje povinnosti směrem k rodičům, jejich práva nikoliv.

Pracovnice prokazatelně znají své povinnosti, mají je uvedeny v pracovních náplních. Rozvrh služeb učitelek je sestaven efektivně z hlediska skladby denních činností i účelného využívání pracovní doby. Pro přesné a včasné informování zaměstnanců ředitelka upřednostňuje osobní jednání. Informace zásadního charakteru jsou projednávány na pedagogických radách a pracovních poradách. Ze zápisů je zřejmé, že se jedná o věcné porady s konkrétními výstupy k pedagogické i provozní problematice.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s požadavky vyhlášky o školských zařízeních. V průběhu inspekce byla kontrolována evidence dětí a personální dokumentace. Dokumenty jsou pravidelně aktualizované, jejich uložení dovoluje přístup pouze oprávněným osobám.

V souladu s koncepčními záměry je MŠ směrem k rodičům otevřená. Předávání informací o dětech probíhá osobně při scházení a odchodu dětí, rodiče využívají možnost volně vstupovat do třídy. Při nástupu do zařízení absolvuje většina dětí spolu s rodiči program postupné adaptace. Další informace rodiče získávají na třídních schůzkách, besídkách a oslavách významných svátků, prezentace výsledků výchovně vzdělávací činnosti probíhá i formou výstavek a veřejných vystoupení.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka se snaží reagovat na nové podněty v předškolní výchově. V loňském roce absolvovala vzdělávání pro začínající ředitelky, v současnosti navštěvuje akce zaměřené na práci s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání a jeho aplikací v podmínkách MŠ. Těžiště dalšího vzdělávání učitelky převážně spočívá v samostudiu odborné literatury a periodik.

Hodnocení pracovníků provádí ředitelka dvakrát ročně bez pevně stanovených kritérií.

Ze sledovaných výchovně vzdělávacích činností je evidentní, že současné trendy předškolní výchovy pronikají do pedagogického procesu jen pozvolna.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka kontroluje kvalitu výchovně vzdělávací práce více neformálními vstupy do třídy v průběhu dne než plánovanými hospitacemi. Z několika hospitačních záznamů vyplývá, že jde

o jednoduchou analýzu pedagogického procesu v souvislosti se stanoveným cílem. Sledování účinnosti metod vzhledem k aktivizaci dětí je prováděno sporadicky, formulované závěry mají převážně pozitivní charakter.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry pro činnost MŠ jsou z části pouze deklarovány, bez konkrétních kroků k jejich realizaci. Úroveň plánování je pouze vyhovující. V oblastech organizování byla zjištěna převaha pozitiv. Vedení a motivování pracovníků spolu s kontrolními mechanismy jsou průměrné.

Podmínky vzdělávání (organizační a systémové) jsou hodnoceny jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. srpna 2000 čj. 147/9/2000
- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy
- Inspekční zpráva O-03-01/9697-41
- Povinná dokumentace MŠ dle zákona o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (evidence dětí, personální dokumentace)
- Výkaz o MŠ zpracovaný ke dni 30. září 2001
- Koncepce MŠ
- Dílčí pracovní plány pro školní rok 2001/2002
- Vnitřní řád MŠ
- Záznamy z jednání pedagogických a pracovních porad
- Záznamy z kontrolní činnosti ředitelky
- Výchovně vzdělávací plány
- Přehled denní docházky dětí a zaměstnanců
- Rozvrh pracovní doby zaměstnanců
- Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

V zařízení panuje příznivé pracovní klima. Pozitivním záměrem celého kolektivu je co nejvíce otevřít MŠ rodičům a ostatní veřejnosti.

Materiální podmínky jsou celkově na průměrné úrovni. Personální situace je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelek velmi dobrá, ve vztahu ke skutečným podmínkám (neúplný pracovní úvazek učitelky, dojíždění obou pedagogických pracovníků do místa pracoviště) ztížená. Psychohygienické podmínky vykazují vyrovnaný poměr pozitiv a negativ. Ze sledované výchovně vzdělávací práce je evidentní nižší orientace pedagogických pracovníků v současném pojetí předškolní výchovy.

Výchovně vzdělávací činnost má celkově průměrnou úroveň.

Ředitelka postupně získává poznatky a zkušenosti ve vedoucí funkci. Prostředky managementu, které využívá k ovlivňování činnosti pracovníků, nemají plnou účinnost. Organizování má velmi dobrou kvalitu, plánování, vedení a motivování pracovníků i kontrolní mechanismy jsou hodnoceny průměrně.

Podmínky vzdělávání (organizační a systémové) jsou průměrné.

Poslední inspekce provedená v roce 1997 byla zaměřena na kvalitu výchovně vzdělávací práce, která byla hodnocena jako standardní. Od školního roku 2000/2001 pracuje MŠ pod vedením nové ředitelky. Z porovnání výsledků předchozí kontroly a současných zjištění je zřejmé, že ve výchovně vzdělávací činnosti nastal mírný pokles.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Anna Doskočilová

.....

V Kolíně dne 25. února 2002

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. února 2002

Razítko

Ředitelka nebo jiná osoba oprávněná jednat za předškolní zařízení

Helena Gablerová, ředitelka mateřské školy

.....

podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ Praha, Zborovská 11, Praha 5	13. března 2002	77/02-1030
OÚ Tuklaty 19, 250 82 Úvaly	13. března 2002	76/02-1030
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány